

NHG-WETENSCHAPSDAG 2022 OVER DATA IN DE HOOFDROL

Daniel Dresden

Op 10 juni 2022 vond voor het eerst sinds 2 jaar de NHG-Wetenschapsdag weer live plaats, dit keer in Den Haag. Mattijs Numans, hoofd van de afdeling Huisartsgeneeskunde van het LUMC en gastheer: 'Er waren vruchtbare discussies en veel interessante presentaties over datagedreven eerstelijnszorg en het onderzoek hiernaar.'

De NHG-Wetenschapsdag wordt ieder jaar georganiseerd in samenwerking met een van de afdelingen Huisartsgeneeskunde, dit jaar in samenwerking met die van het LUMC in Leiden. Deze dag is primair bedoeld om de wetenschap naar de dagelijkse praktijk te brengen. Daarbij is het elkaar ontmoeten en met elkaar in gesprek komen ontzettend belangrijk, benoemde Wendy Borneman, voorzitter van het NHG, aan het begin van de dag. 'Praktiserende artsen, wetenschappers

Mattijs Numans, hoofd van de afdeling Huisartsgeneeskunde van het LUMC, was gastheer van de NHG-Wetenschapsdag.

Keynote speaker Owen Johnson uit Leeds vertelde over het belang van het verkrijgen van de juiste data voor de gezondheidszorg.

en het NHG hebben elkaar immers nodig. Het NHG doet zelf geen onderzoek, maar vertaalt de resultaten van onderzoek naar onder andere richtlijnen en keuzehulpen, om die in de praktijk te gebruiken.'

Data in de hoofdrol

Het onderwerp van de Wetenschapsdag editie 2022 was heel breed: data in de hoofdrol. Huisartsen werken de hele dag met informatie, maar zodra wordt gesproken over data worden velen zenuwachtig, want dat klinkt ingewikkeld. Tijdens deze dag wees een groot aantal deskundigen de weg in deze materie. Het Verenigd Koninkrijk was lange tijd een voorloper op het gebied van digitale technologieën in de gezondheidszorg. Owen Johnson (Leeds, VK) vertelde dat in de loop van hun leven mensen gigantische hoeveelheden data genereren, in de grootte van terabytes. Voor de gezondheidszorg is het essentieel om de juiste data te verkrijgen.

Grote verwachtingen, deceptie en toekomst

Tijdens de tweede plenaire lezing benoemde Henk Schers (Radboudumc, Nijmegen) het klinische perspectief op datagedreven eerstelijns-

zorg. De snelle ontwikkelingen in de informatica in combinatie met de brede toepassingsmogelijkheden binnen de geneeskunde zullen de medische praktijk fundamenteel gaan veranderen. 'De inzet van artificiële intelligentie (AI) zal enorme effecten gaan hebben op de praktijk, doordat het de intellectuele mogelijkheden van de dokter versterkt en zelfs grotendeels kan vervangen.' Deze quote had in de huidige periode opgesteld kunnen worden, maar dateert al van 50 jaar geleden. Inmiddels zijn de verwachtingen over AI bijgesteld en wordt het gezien als 'een peuter die net kan lopen en af en toe een foutje maakt'. Dit is een recente quote van Marcel Levi, voorzitter van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. De verwachting is dat met de introductie van apps, digitale consultatie en andere slimme hulpmiddelen de zorg toegankelijker, persoonlijker en betaalbaarder wordt. Het gebruik van AI maakt hier deel van uit en is van meerwaarde als het op grotere schaal wordt ingezet. Dit staat in een recente brief van Ernst Kuipers, de minister van VWS, aan de Tweede Kamer. Er ligt dus een enorme druk op AI, benoemt Schers. 'Daar hebben we ons als huisartsen maar aan te houden.'

NHG-Wetenschapsprijs en 2 NHG-Proefschriftprijzen

Gijs Baaten, hoofdredacteur van H&W, maakte de winnaars van 3 prijzen bekend: de NHG-Wetenschapsprijs 2022 en de NHG-Proefschriftprijzen 2019/2020 en 2021. Het doel van deze prijzen is om de huisarts-wetenschappers te stimuleren en te eren. De Jan van Es-prijs, die aan het einde van de dag werd gepresenteerd, ging over onderzoek in de dagelijkse praktijk.

NHG-Wetenschapsprijs 2022

Deze prijs is bedoeld voor het beste artikel dat meestal internationaal is gepubliceerd en een huisarts (in opleiding) als eerste auteur heeft. De prijs is een erkenning voor huisartsen die voorlopers zijn in de innovatieve en toepasbare wetenschap.

In een kwalitatief onderzoek evalueerde Siham Bouchareb (Amsterdam UMC, locatie VUmc) de perspectieven en besluitvorming van moslims met diabetes op vasten tijdens de ramadan. De jury vond deze publicatie interessant omdat het een origineel en zeer relevant onderwerp betreft. Hoewel veelvoorkomend, is er nog weinig over bekend. Meer praktisch bruikbare informatie is dan ook zeer welkom. Bouchareb gebruikte een geschikte onderzoeksmethode, hoewel die niet makkelijk was. De jury vond het mooi om de gemeenschap erbij te betrekken. Ten slotte bevat dit artikel een heldere discussie met een zorgvuldige overweging van de sterke en zwakke punten.

Henk Schers, Radboudumc: 'De verwachting is dat met de introductie van apps, digitale consultatie en andere slimme hulpmiddelen de zorg toegankelijker, persoonlijker en betaalbaarder wordt.'

NHG-Proefschriftprijs 2019/2020

Deze prijs is bedoeld voor een proefschrift van uitzonderlijk belang en verdienste voor de huisartsgeneeskunde. De voorselectie is uitgevoerd door de redactiecommissie van H&W, waarbij specifiek wordt gelet op de originaliteit, relevantie, methode, uitvoering en toepasbaarheid. De jury vond dat het proefschrift van Carline Jo van den Dries (UMC Utrecht) 2 mooi uitgewerkte onderwerpen over de behandeling van atriumfibrilleren bevatte, met name het onderzoek naar veilig en (kosten)effectief organiseren van integrale zorg voor atriumfibrilleren in de eerste lijn. Kernwoorden uit de beoordeling van de jury: mooi opgezet en uitgevoerd onderzoek, gedegen en eerlijke beschouwing en aansprekende en inspirerende (positieve) resultaten.

NHG-Proefschriftprijs 2021

De winnaar van de NHG-Proefschriftprijs 2021 was Anne Loohuis (UMCG, Groningen). De jury vond dat in dit proefschrift een zorgvuldige analyse is uitgevoerd van voor- en nadelen van een app voor de begeleiding van personen met urine-incontinentie. De gekozen mixed-methods onderzoeksopzet, waarbij de rekrutering plaatsvond via media en cases, vond de jury interessant, gedegen en actueel. Het onderzoek is zowel kwantitatief als kwalitatief en is netjes uitgewerkt. De bevindingen zijn zeer behulpzaam bij de verdere inrichting van e-health in de dagelijkse praktijk.

Jan van Es-prijs

Aan het einde van deze dag overhandigde Henk Schers de Jan van Es-prijs aan de aios die de beste 'Critically Appraised Topic' (CAT) had gepresenteerd. Deze prijsuitreiking is naar zijn mening jaarlijks een van de hoogtepunten van de NHG-Wetenschapsdag. 'De wetenschappelijke vorming van de huisarts begint bij Jan van Es. Daarom is dit in essentie een enorm belangrijke prijs, die vooral is bedoeld ter stimulering van de wetenschappelijke vorming van huisartsen en aiossen. Het publiek beoordeelde alle presentaties en stemde hierover. De winnaar was Lieke Olijslagers (Nijmegen) voor haar CAT over de transdermale toediening van oestrogenen.

Geslaagde dag

Gastheer Mattijs Numans kijkt terug op een geslaagde dag, waarbij veel informatie is uitgewisseld en vruchtbaar is gediscussieerd. 'Ik had wel het gevoel dat de tijd ons soms op de hielen zat, en dat de wandelgangen soms iets onder druk stonden', vertelt hij. 'Woekeren met de tijd doen we altijd als huisarts, dus daar zijn we heel bedreven in.'

Prijswinnaars NHG-Wetenschapsdag 2022

Siham Bouchareb, winnaar van de NHG-Wetenschapsprijs 2022: 'Uit ons onderzoek blijkt dat het besluit om niet te vasten een moeilijk en dynamisch proces is voor moslims met diabetes. Dit besluit wordt vaak pas genomen, als de patiënten hun fysieke grenzen bereiken.'

Anne Loohuis won de NHG-Proefschriftprijs 2021. 'Uit ons onderzoek blijkt dat een app voor de behandeling van urgency-, stress- en gemengde incontinentie bij vrouwen even werkzaam is als standaardzorg via de huisarts. Als iemand de app gebruikt, scheelt dat ongeveer 160 euro per patiënt per jaar. De kosten zitten vooral in bekkenbodetrainingen en incontinentiemateriaal. Het gebruik van deze app kent verschillende facilitators en barrières. Die zijn niet afhankelijk van de app, maar meer van de persoon zelf. Reminders en grafieken die wij ingebouwd hebben, blijken niet voor iedereen even goed te werken.'
Het gebruik van de app was voor sommige vrouwen juist confronterend, merkte Loohuis, en droeg niet bij aan een verbetering van de klachten. 'Daarom is het belangrijk om naar de persoon te kijken als je met e-health bezig bent.'

'De Jan van Es-prijs 2022 ging naar Lieke Olijslagers voor haar CAT over transdermale toediening van oestrogenen. 'Het interessante aan deze CAT is dat er een NHG-Standaard is die hierover iets anders adviseert dan de informatie die op Thuisarts.nl staat en die al wat op de troepen vooruit loopt', zegt Henk Schers (Radboudumc Nijmegen). 'Een zeer relevant onderwerp voor de huisarts en actueel, met een goede discussie. Precies waar de CAT's voor bedoeld zijn.'

Carline van den Dries ontving de NHG-Proefschriftprijs 2019/2020 voor haar proefschrift 'Management of patients with atrial fibrillation in primary care'.
"Twee mooi uitgewerkte onderwerpen over de behandeling van atriumfibrilleren", aldus de jury.
Van den Dries beschrijft onder andere een onderzoek naar het veilig en (kosten)effectief organiseren van integrale zorg voor patiënten met atriumfibrilleren in de eerste lijn.
'Ons onderzoek laat de waarde zien van de brede blik van de Nederlandse huisartsen, en van de praktijkondersteuner. Integrale zorg voor patiënten met atriumfibrilleren is goed mogelijk in de huisartsenpraktijk, zeker omdat sprake is van veel comorbiditeit. Belangrijk is dat de toekomstige implementatie op een integrale manier gedaan wordt, net als de bekostiging.'